

ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY
RADA VLÁDY PRO KOORDINACI PROTIDROGOVÉ POLITIKY

MGR. JINDŘICH VOBOŘIL
VÝKONNÝ MÍSTOPŘESED

Tisková zpráva

Praha / 31. května 2012

Zveřejnění mezinárodní zprávy z Evropské školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) v roce 2011

Mezinárodní projekt ESPAD (Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách) je největší celoevropskou studií zaměřenou na zjištění rozsahu užívání legálních a nelegálních návykových látek u šestnáctiletých studentů. Projekt je realizován každé 4 roky od roku 1995, v roce 2011 tak proběhla již pátá vlna studie. Mezinárodní zpráva přináší výsledky srovnatelné mezi jednotlivými zeměmi. Celkem se v do studie v roce 2011 zapojilo více než 100 tisíc šestnáctiletých studentů z 36 evropských zemí. Koordinátorem studie je Švédská rada pro informace o alkoholu a jiných drogách (CAN), v České republice na realizaci projektu ESPAD dlouhodobě spolupracuje Psychiatrické centrum Praha (PCP), Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti (NMS) a Lékařské informační centrum (LIC).

Přehled hlavních výsledků mezinárodní studie:

Kouření cigaret

- Alespoň jednou v životě kouřilo cigarety 54 % šestnáctiletých, v posledním měsíci pak 28 % studentů, a to nejčastěji v Bulharsku, Chorvatsku, České republice, Francii, Lotyšsku, Monaku a na Slovensku (okolo 40 %). Mezi roky 1999 a 2007 byl ve většině zemí zaznamenán pokles kuřáctví mezi mladými lidmi, situace do roku 2011 se výrazně nezměnila.

Pití alkoholu

- Alkohol v posledním měsíci konzumovalo přibližně 57 % evropských studentů. Mezi jednotlivými zeměmi lze pozorovat výrazné rozdíly – na nejvyšší příčce na žebříčku v pití alkoholu jsou Česká republika a Dánsko (více než 75 %), nejméně konzumovali alkohol studenti na Islandu (17 %) a v Albánii (32 %).
- Pití nadměrných dávek alkoholu, tzv. epizodické pití (5 a více sklenic alkoholu při jedné příležitosti), uváděli nejčastěji studenti z Dánska, Malty, České republiky, Chorvatska, Estonska a Slovinska (více než 50 % studentů). Nejvyšší objem alkoholu konzumovaný při jedné příležitosti uváděli studenti ze severovýchodních zemí (Dánska, Finska, Norska a Švédska), Velké Británie a Irsko.
- Epizodické pití nejvíce vzrostlo v období mezi roky 1995 a 2007. Největší nárůst v posledních letech hlásí Chorvatsko, Maďarsko, Slovensko a Slovinsko, tedy země s historicky nižší prevalencí pití nadměrných dávek alkoholu mezi studenty.

Užívání nelegálních drog

- Nárůst zkušeností mládeže s užitím nelegálních drog, který byl pozorován v období mezi roky 1995 a 2003 se zastavil v roce 2007 a do roku 2011 zůstal stav na stejné úrovni. Alespoň jednou v životě zkusilo nelegální drogu 18 % studentů (21 % chlapců a 15 % dívek), v roce 1995 to bylo 11 % dotázaných.
- Nejčastěji uváděnou nelegální drogou jsou konopné látky - 17 % studentů užilo marihuanu nebo hašiš alespoň jednou v životě. Jiné nelegální drogy užilo 6 % dotázaných, nejčastěji se jednalo o užití extáze nebo amfetaminů, zatímco užití kokainu, LSD a heroinu je mezi studenty uváděno minimálně.
- Mezi země s vysokou prevalencí užití konopných látek v životě patří Česká republika (42 %), Francie a Monako (38 %) a Slovensko (27 %). Nejnižší prevalenci užití konopných látek uvedla Albánie, Bosna a Hercegovina, Faerské ostrovy, Moldavsko a Norsko (4-5 %).
- Třetina současných uživatelů konopných látek vykazuje známky vysokého rizika rozvoje problémů v důsledku jejich užívání, což znamená, že ve vysokém riziku se nachází přibližně 5 % všech studentů napříč Evropou.
- Ze srovnání vybraných indikátorů užívání návykových látek v jednotlivých zemích s evropským průměrem vyplývá, že k zemím s nízkou prevalencí užívání návykových látek patří Island, ale také Albánie, Bosna a Hercegovina, Moldavsko a Černá Hora, zatímco k zemím s vysokou prevalencí užívání návykových látek patří Česká republika, Estonsko, Francie, Lotyšsko, Monako a Slovensko.

„Trendy v oblasti užívání návykových látek v České republice kopírují celoevropský trend. Po nárůstu ve druhé polovině 90. let došlo ke stabilizaci situace. V roce 2011 byl dokonce u nás poprvé zaznamenán pokles zkušeností mládeže s konopnými látkami a dále pokračoval pokles u nelegálních drog,“ říká hlavní řešitel české části studie Ladislav Csémy z Psychiatrického centra Praha a pokračuje: „Přesto patří Česká republika k zemím s nejvyšší mírou konzumace alkoholu a nelegálních drog, především konopných látek, v Evropě.“

„Ukazuje se, že v zemích s vyšší prevalencí pití alkoholu v posledním měsíci a vyšší mírou pití nadměrných dávek alkoholu uvádějí zároveň studenti vyšší rozsah zkušeností s nelegálními drogami,“ dodává národní protidrogový koordinátor Jindřich Vobořil. „I přes stabilní celoevropské trendy je třeba upozornit na to, že existují výrazné rozdíly mezi zeměmi i různé trendy v různých zemích. Česká republika je sice zemí, která se často objevuje v žebříčku na nelichotivém prvním místě, ale zároveň jednou ze zemí, kde můžeme pozorovat pozitivní trendy ve vývoji situace v oblasti užívání nelegálních drog mezi studenty. Dlouhodobě závažným problémem zůstává kouření a konzumace alkoholu mezi mládeží, kde se situace od 90. let nijak nezměnila.“

Společně se zveřejněním mezinárodních výsledků studie ESPAD je 31. května 2012 spuštěna nová verze stránek projektu www.espad.org, kde je k dispozici plný text mezinárodní zprávy v angličtině (The 2011 ESPAD Report).

Podrobnější souhrn výsledků studie ESPAD v České republice v roce 2011 byl zveřejněn v únoru letošního roku a je k dispozici na webových stránkách Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti www.drogy-info.cz.

Výsledky české části studie ESPAD 2011 v časopise Zaostřeno na drogy:
www.drogy-info.cz (http://www.drogy-info.cz/index.php/info/press_centrum)

Informace na stránkách Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky:
www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/protidrogova-politika-72746/

Kontakt pro média:
Michaela Hochmanová
606 656 928